

Zgodovinski spomin in potvarjanje (zloraba) zgodovine

4. 2. 2020 |

Sporočilo za medije

Letos se bomo v Evropi in drugje po svetu spomnili 75. obletnice konca druge svetovne vojne, to je zmage sil zaveznikov nad silami osi, nosilci nacistične in fašistične ideologije. V skladu s kulturo negovanja korektnega in spoštljivega zgodovinskega spomina se bomo v ZZB spomnili znanih zgodovinskih dejstev o tej zmagi, na katerih temelji današnja Evropa, in o osvoboditvi našega naroda. Da je to potrebno in nujno, potrjujejo različne manipulacije, izkrivljanja, potvarjanja in zlorabe zgodovine za današnje politične potrebe, pa tudi dejstvo, da se po vsej Evropi in tudi v nekaterih drugih državah pojavljajo skupine, ki malikujejo spomin na oba totalitarizma, različne oblike sodobnega neofašizma in zgodovinski revizionizem.

1. obletnica zmage nad nacizmom in fašizmom je priložnost za pošten in zgodovinsko korekten spomin na temelje odnosov v Evropi in svetu po drugi svetovni vojni. V ZZB smo kritični do Resolucije o pomenu zgodovinskega spomina za prihodnost Evrope, ki jo je Evropski parlament sprejel septembra 2019. Menimo, da se moramo s preteklostjo sprijazniti in jo sprejeti takšno, kakršna je bila, v dobrem in slabem, in ne dovoliti, da bi obremenjevala sedanost in skupno delovanje za prihodnost. Podpiramo verodostojno zgodovinopisje, ki je opora takim prizadevanjem – za to, da bi v EU in Evropi uresničevali projekti miru, solidarnosti, sodelovanja in ustvarjanja skupne blaginje. Obsojamo totalitarizem, njegove pojavne oblike v preteklosti in nič manj njegove današnje pojavne oblike. ZZB zavrača resolucijo in ocenjuje, da ni prispevek k objektivnemu zgodovinskemu spominu in celovitemu razjasnjevanju zapletenih zgodovinskih dejstev, okoliščin in odnosov v prejšnjem stoletju, odpravljanju napetosti, ki izhajajo iz polpretekle zgodovine, ter boljšemu medsebojnemu razumevanju, še najmanj pa prispevek k resnemu zgodovinopisju. Je bolj propagandni in politični dokument, ki kompleksno in tragično zgodovino 20. stoletja izkorišča za dnevopolitične potrebe. Je žalitev spomina na vse tiste, ki so boj proti fašizmu in nacizmu razumeli kot boj za pravični svet, in tudi zanika zgodovino EU, ki je nastala na temeljih protifašističnega boja, kar je še danes eden od njenih ciljev.

Resolucija nesprejemljivo predstavlja vzroke za izbruh druge svetovne vojne, popolnoma pa

ignorira zavezniško koalicijo in njeno zmago nad nacizmom in fašizmom v tej vojni. Tudi glasovanje o njej in glasovanje o Resoluciji OZN proti povečevanju nacizma konkretno razkriva, da v EU ni enotnega pogleda o vzrokih za izbruh druge svetovne vojne. Zamenjuje vzroke in posledice zanjo, zamolčuje, kaj so bili dejanski interesi (gospodarski, politični, tudi razredni), ki so pripomogli k prvi in tudi drugi svetovni vojni, ki sta skupaj vzeli 125 milijonov človeških življenj.

Pakt Ribbentrop-Molotov, sicer tragična epizoda, ni tista točka v zgodovini, okoli katere je treba pisati resolucije o prihodnosti Evrope – če gledamo nanjo kot Evropejci. Druga svetovna vojna je bila vse kaj drugega kot le vprašanje »delitve« Poljske ali sovjetska zasedba oziroma aneksija pribaltskih držav. Evropo so si pred drugo svetovno vojno skupaj z nacisti in fašisti delile tudi druge »demokratske« države, ki so si skupaj z nacizmom in fašizmom tudi prisvajale tuja ozemlja. Povojna delitev Evrope na dva bloka pa je bila posledica povojnih delitev sveta med velikimi silami.

Resolucija neutemeljeno enači Sovjetsko zvezo z Nemčijo v krivdi za začetek druge svetovne vojne. V celoti pa zamolči nedvoumno velik prispevek sovjetske armade in prebivalstva k zmagi zavezniške koalicije, del katere je bila tudi Sovjetska zveza, nad nacifašizmom! S tem v celoti zamolči odgovornost tudi zahodnoevropskih držav za izbruh druge svetovne vojne. Prav tako nikjer izrecno ne govori o usodi slovenskega naroda, pa bi še kako morala: edini smo bili kot manjvreden narod obsojeni na izginotje, ki je med prvimi občutil nasilje fašizma in ki se je med prvimi v Evropi tudi uprl zlasti raznarodovanju (naj med številnimi protifašisti omenimo tržaško Borbo, pripadnike organizacije TIGR, ki jih številni v Italiji danes še vedno označujejo za teroriste). Tudi o tem resolucija molči – v imenu domnevnega zgodovinskega spomina.

Resolucija poziva, da bi morala tragična preteklost Evrope še naprej služiti kot moralni in politični navdih za soočenje z izzivi današnjega sveta. Pisana s selektivnim nizanjem dejstev kvečjemu pripomore k obujanju sovraštva. Zgodovine ne more predpisati nobena resolucija.

Marijan Križman
predsednik

[Stališča predsedstva ZZB NOB Slovenije s prilogami \(v celoti\)](#)